

8. X. 5.

KÖSSI LINDSTRÖM

KYNNYKSELLÄ

RUNOJA

KYNNYKSELLÄ

RUNOJA

KIRJOITTANUT

KÖSSI LINDSTRÖM

HÄMEENLINNASSA
BOMAN & KARLSSON'IN KUSTANNUKSELLA

HÄMEENLINNA 1903

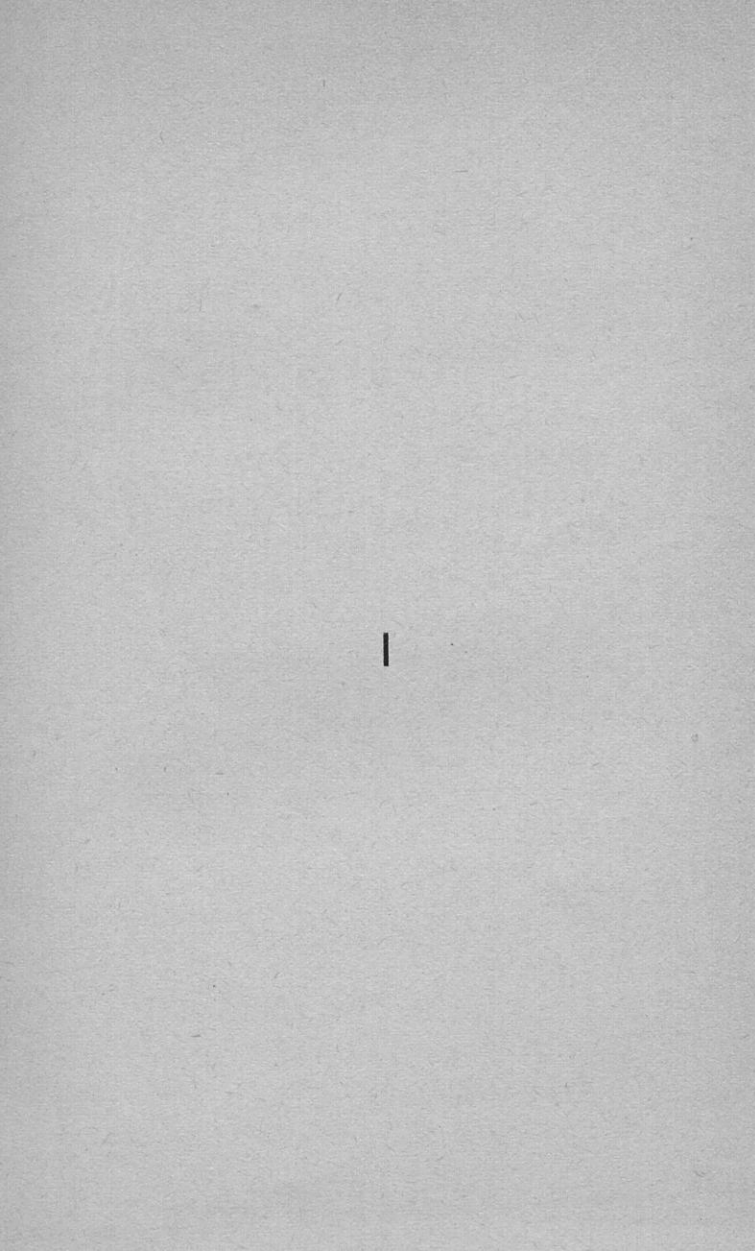
HÄMEENLINNAN UUSI KIRJAPAINO

SISÄLTÖ:

Meri ja luoto	9
Getsemanessa	11
Pihlajalle	12
Lentäkää	14
Harhateilläkö?	16
Sydän-puhtaus matkan määrä	18
Maailman hallaa	20
Kahdenlaista	22
Niin, ellei	25
Yön orja	26
Junan lähtiessä	28
Ylöspäin	29
Yhtä ja toista	31
Oikea tie	34
Sameriasta	35
Matkalla	38
Lasten suku	40
Lemmon markkinat	43
Kalmistossa	44
Elonhuolet	45
Työmiehen kesähuokaus	48
Mitä sä teet	50
Kuoleman linnut	52
Korppi-valtakunnasta	54

Sinä ja minä	59
Valkea lilja	61
Pieni tarina	63
Laulu naurusuista	64
Vain sulle	66
Mökinpojan hyräily	68
Älä kulje sä kuutamolla	70
Mun eloni	72
Laulellaanpas	73
Puuttuvaista	75
Peipponen	76
Nuorelle parille	78
Eräälle	81
Tokkohan	82
Olet mulle	83
„Suru“	84
Tuvan tyttö	85
Orjan laulu	86
Kangaspuilla	87
Iltalaulu	88
Talvea ja kesää	89
Viha ja lempi	91
Pakkasessa	93
Unten airut	95
Siskolle	96
Pystyyn noussut	97
En tiedä	99
Orvokki	100
Vois luulla —	101
Tähdelle	102
Sanomalehtipoika	104
Haudoilla	106
Vaiheita	108
Kultaa — Katinkultaa	109
Tunnelma	110

*Poikanen pyrkii kynnykselle
ja siitäkin vielä yli:
Toisella puolla on maailma
ja toisella äidin syli.*

MERI JA LUOTO

Salamat särkevät taivahan rataa,
ukkonen ulvoo ja tähtiä sataa,
yötä on yllä ja pilveä päällä
myrskyjen säällä.

Keskellä merta ja myrskyjen pauhun,
keskellä kuohun ja kuolemankauhun
luoto on jyrkkä ja kallioranta,
valkeasanta.

Pursia paljon sen ympäri soutaa.
Mainetta, kultaa ja muuta ne noutaa.
Luotohon joku myös pyrkiä koittaa.
Meri sen voittaa.

Meri sen kätkee, kalat sitä syövät
taikka sen pyörtehet paasihin lyövät.
Uhmaten pauhaa pilvien palkeet,
vyörtehet valkeet.

Puhe käy, luodolla että on kultaa,
minkä on rinnalla muu kulta multaa.
Joka sitä uskoo, sinne se soutaa,
kuolohon joutaa.

Toden on luoto. Meri elonmerta.
Kummatki paljon vaativat verta:
Kovin on kallista kaikkikin kulta,
kulta ja — multa.

Näin minä mietin ja aattelen silloin,
kuoleman kun nään uhrin mä milloin:
Miks niin ankara ajan on myrsky,
julma sen hyrsky?

GETSEMANESSA

6

Puhukaa oi kivet ja haljetkaa
jo kalliot kappaleiksi.
Oi, syöksyös tulta taivas. Maa
nyt kertyös kyyneliksi.

Mitä, Herrako meidän polvistuu?
Oi taivas, kuinka sä sallit?
Hän, Kuningas paatehen kallistuu.
Vaviskaa oi muurit, vallit.

Ei aukea taivas, vapise maa;
yö pimeän peiton kutoo.
Yön helmassa ystävät uinahtaa,
kun kyynel Puhtahan putoo.

PIHLAJALLE

6

Oi, soittaos mulle sä soitintas,
oi, laulaos laulu hellä,
pyhän että mä saisin tunnelmas
ja tuoksuas keväimellä.

Näät, multa on uupunut uskallus,
on sieluni synnin syömä
ja henkeni hillitön kaipaus
on vihan ja vilpin lyömä.

Mun kaihoni kaunihit kukkaiset
jo korsina kellastuivat
ja onneni aavehet armaiset
nyt kyynelvirtoja uivat.

Ja laulua lohdun kuule ma en,
pois multa on hellät hoivat.
Minä korpea kuljen kuunnellen
kuin vihan vain virret soivat.

Oi, soittaos mulle sä soitintas,
oi, laulaos laulu hellä,
pyhän että mä saisin tunnelmas
ja tuoksuas keväimellä.

LENTÄKÄÄ

6

Lentäkää, oi lentäkäätte
valon valkosiivet
sinne, missä yötä näätte,
sinne lentäkäätte.

Valaiseos valheöissä
pyhän suuri soihtu,
paistaos sä pimeiköissä,
paista yön sä loihtu.

Singahuta säkeniä,
tuiskase sä tulta,
lohdutellos itkeviä
valon etsijiä.

Lentäkää, oi lentäkäätte
valon valkosiivet
sinne, missä yötä näätte,
sinne lentäkäätte!

HARHATEILLÄKÖ?

6

Ma sieluni kuisketta kuuntelen
ja kyselen: minne, kunne?
Mitä voin minä poikanen poloinen,
kun tietä en tiedä, en tunne?

Ja synkkänä yö on ylläni mun,
käy kulkuni harhasta harhaan.
Tää oiskohan kulkua kadotetun?
— Epätoivo vie voiman parhaan.

Mut olkoon, olkohon, vaikkapa vaan
tie veisikin Tuonelan taloon,
moni ennen jo eksyi matkallaan
ennenkuin hän ennätti valoon.

Ja jos mun palkkani pettymys ois
ja sortumus suuri ja syvä,
niin siitäkin onnelan peltoon vois
taas poimia pienen jyvän.

Mun pyrkimys näin jos murtuisikin,
esimerkiks' olla se voisi,
ja toiveeni näin jos turtuisikin,
se uusia uria loisi.

Ja siksipä viisainta lieneekin
näin tuiketta etsiä yöstä.
Saan kait minä joskus levätäkin
epätoivon turhasta työstä?

SYDÄN-PUHTAUS MATKAN MÄÄRÄ

Nyt joukkohon saakohon joka mies,
jota mainen painaa murehen ies,
joka ompi kyltynyt suruun.

Ja yhteen tulkohon tyttäret maan,
jotk' ikänsä itkua saivat vaan,
jotka ei voi tyytyä muruun.

Ja luokamme puhtausalttari uus,
min hehkuhun hukkuvi saastaisuus
sekä synnin okahan juuret,
ja katsehet nouskoon korkeuteen
ylös tähtitanhuin kirkkauteen,
näin luokamme aattehet suuret.

Kuin Israeliitat me nousemme
ja nostamme nuorine voimimme
Hyvän-temppelin suojusmuurta.
Me nostamme lippumme liehumaan
ja kantelot saamme me kaikumaan
pyhän voiton laulua suurta.

Kun nuorien rinnat nousevat vaan
näin suurta ja kaunista kaipaamaan,
kevät-kukka kun luopi terää,
niin taivahan henget apua suo
ja vahvoiksi heikot voimamme luo
ja voittohon antavat erää.

Loan, synnin kahlehet katkottais
ja lohtua etsivät lohdun sais
ja oikeeksi vaihtuisi väärä.
Siks olkohon rientomme täyttymys
sekä tunnuslauseemme: pyrkimys,
sydän-puhtaus matkan määrä!

MAAILMAN HALLAA

6

Miksi me ihmiset toistamme
väärin,
väärin ymmärrämme niin ylen-
määrin?

Miksi me toistamme poljemme,
lyömme,
kostoa hautoen uinuen
yömme?

Miksikä rakkaus, lempeys
katoo?

Miks' vihanlaiho vain he'elmiä satoo?

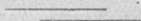
Emmekö lempenä leimuten voita
kirojen uhmaa ja murheita noita?

Halla on hallaa! Kevätkin on
unta,
oraspellon päälle kun lentää
lunta.

Ihmiset itkevät päivillä,
öillä,
lohtua etsien vihan vain
töillä.

Kirous kasvaa ja kuolema
uhkaa.

Tuolla ja täällä on paljasta
ruhkaa!

KAHDENLAISTA

6

On salossa Suomen nääntynyt
jo nälkähän lasta monta
ja puutteen kourissa itkenyt
mont' äitiä onnetonta.

Siellä monta on silmää raukeaa
ja monta on murheen alla.
Myös monta on lasta, vanhempaa,
min koti on kankahalla.

On suojana siellä metsän puu
ja hoivana tuonen miesi,
yön mustan kylmä ja kirkas kuu
on kulkijan kurjan liesi.

*

On riemua juhlasalissa,
on väkettä kynttilöiden,
ne kilvan kiistävät loistossa
kera helmein, juhlovöiden.

Siellä herrat nyökkii neideilleen:
nyt saamme me huvitella.
On vastaus: hymyt suloineen
— Nyt tanssitaan „Tarantella“.

Ja nuorten joukkio silkissä
jo tanssivi Tarantellaa.
Ja neitoset helkkyvät helmissä.
— Näin kelpavi iloitella.

Siellä herrain silmät liekehtii
ja neitojen posket palaa,
ja yöstä kun aamuun jouduttiin,
he saivat suukkoja salaa.

*

Näin siskot nälkähän nääntyvät,
kun kilvan tanssivat toiset,
ja veljet kun Tuoneen eksyvät,
voi riemuita inehmoiset.

Kun tietäis tanssivat keijut nää
sen nälkäisen joukon retket,
niin voiskohan silkit miellyttää
ja maistuisko tanssi-hetket?

NIIN, ELLEI —

Niin hyviä oomme me ihmiset
— ellei me pahoja olla.
Me samoja polkuja poljemme,
jos kuljemme sovinnolla.

Niin paljon me toistamme lemmimme
— ellemme vihata voine.
Hyvä ei ole ykskään ihminen,
vaan paremp' on toista toinen!

YÖN ORJA

Yö musta — ja varjoja liitelee
mun sieluni silmäin eessä,
kuvat oudot ja kummat rientelee
mun syömmeni syvänteessä.

Minä katson ja katson, kauhistun:
on rotko viertävä alla,
min pohjassa kummat kuiskehet käy,
yhä selvemmäksi ne ennättäy,
ne huutavat pasuunalla:

„Oi, missä on uskosi voiman mies
ja missä on tahtosi jousi?

— Ken rotkojen rinteillä huhuilee,
se vuorien huipuille hymyilee,
se niille helpolla nousi.

Jos miehellä usko vahva on vaan,
on voimakin rinnassansa,
ja tahto jos sykkivi sielussaan,
niin tarmon se löytävi riemussaan,
ne suuret on soinnultansa.“

— Minust' on kuin aamu jo hämärtäis
ja kahlehet yön nyt kirpois.
Ja on kuin päivä mua tervehtäis,
ja aatos jo yöstä virkois.

JUNAN LÄHTIESSÄ

6

On hiljaisuus kuni hauta.
Ei parku, huuto nyt auta.
Niin paljon sanoja säästellään,
monen monta kyyneltä niellään.

Vain silmät puhuvat kieltä,
ne kaikk' ovat yhtä mieltä!
— Kello soi — ja ihmiset eroo —
elämä vaatii kuoleman veroo!

YLÖSPÄIN

Isä Ylhäinen,
suuri-voimainen,
sanat omaantuntoosi antoi,
surun maahan kun
hän määräsi sun,
Jumal-lahjat sieluusi kantoi.

Tulikirjaimin
ne piirrettihin
elon-tarkoitus ohjeeksi näin.
Niitä kuullos vain
ja täyttäös ain,
ne kuuluu: Yhäti ylöspäin!

Ilot, riemut ois,
pyhän rauhan tois
tää pyrkimys sieluhun sulle,
kun loasta maan
pois tahtonet vaan
ylös kohota korkealle.

YHTÄ JA TOISTA

6

Joka ihmisellä on rinnassaan
pyhän-ääni, mi hälle puhuu,
ja kaikilla, kaikilla sieluissaan
on sävel, mi heille huhuu:

Oi, elkätte korsista kiistelkö,
typötyhjästä, joutavasta,
ja elkätte elämää etsikö
utupilvestä haihtuvasta.

Kas, korret ne korsiksi jäävät vain
ja tyhjä on tuulten uksi.
Se siitä me palkaks saadahan ain,
mitä tullut on ansaituksi.

Ja miehiä varten on miekat vaan
ja naisia varten vartaat.
Käy suurta ja pyhää palvelemaan
vain valiot hengen-hartaat.

Ne, joilt'ei ainehen aatelmat
ole vienehet hengen tulta,
ja jotka tietävät, tuntevat,
millaista on oikea kulta.

Mutt heilläpä vast' on vaikea työ
ja kallion raskas taakka
ja heitä ne kääpiösielut lyö
ja elämä hautahan saakka.

Ja heitä on vastahan maailma,
sen tuulenpieksijä-suku;
ei heill' ole riemuja riemuita,
vaan tuhat on tuskain luku.

Ei tiedä he myös, mitä rakkaus on,
luo heidän ennä ei immet,
on heille kolkkoina korvet, on
suot surkeat, suuret rimmet.

Niin — jyrkkää, pystyä heillä on tie,
jokapuolla on ansaraudat,
mut eessä ne jumalten juhlat lie
ja sivulla — hiiden haudat.

6 OIKEA TIE

En tiedä, mikä on oikea tie
ja mikä tie lienee väärä.
Ilon, murheen tiehyet tunnen mie,
mut mikä lie niiden määrä?

Yks mullekin sentään varmaa lie:
Oma tie on osana kunkin!
Niin hyvin kun polkuas astut sie,
niin hyvä myös määrä on sunkin.

Nyt ihmiset katsovat kummissaan
ja etsivät etsimistään.
Epätiedoin käyvät he taivaltaan
ja eksyvät eksymistään.

Juur' kun sinä luulit ja uskoitkin:
kas tässä, tässä on hyvä!
niin silloinpa juuri sä kaaduitkin
ja lankeemus oli syvä.

Suon täällä jos sinä kaivoitkin
ja ojittit pyytein parhain,
niin miksikä, miksikä sittenkin
vei halla viljasi varhain?

Tuhat kertaa uskoit sä uudelleen
ja piirtelit pilvilinnan
ja yhtehen liittelit katkenneen
ja rauhotit riehut rinnan.

Sinä luotit Luojahan vakaiseen
ja katsoit taivahan tähtiin,
sinä illoin ja aamusin aikaiseen
päin paljahiin, polvin nähtiin.

Sinä uskoit oikean voittohon,
ja toivoit taivahan tarhaan!
ja uhrasit uskosi taistohon
miehuutesi voiman parhaan.

Ja taas sinä lankesit, epäilit,
ja sorruit suurehen suohon
ja uskosi uljahan tuhlasit
epäuskon tuskaan tuohon.

Sinä kirosit taivaan ja kirosit maan,
sinä unelmat, uskot heitit,
ja kadotit kaihosi korkeimpaan
ja toivehet tuhkaan peitit.

Ei anna merkkejä taivas, maa.
Yö uhmaten kaiken kaartaa.
Ja uskon kukka jos kukoistaa,
epäusko jo senkin saartaa.

Niin paljon miksi on pilvistä,
sakeeta, sameriaista?
Miks kaikki on rikki? Ehyttä
nyt löydä ei minkäänlaista!

MATKALLA

6

Taas erhe, pettymys ja mielen
muutos
ja tyytyväisyyden ja pohjan
puutos.
Se, jota sielu sairastaa ja
janoo
ja kerjurina kulkein aina
anoo,
jot' ei se löydä: lepo, nytkin
puuttuu
ja epäilyksen suohon sielu
juuttuu
ja vajoaapi sekä vaiker-
rellen

jo pohjaan painuu yhä usko-
tellen: —
vaikk' on se pelkkä pettymysten
haamu —
ens' elon hetki huomen on ja
aamu! —

LASTEN SUKU

Moni täällä on valmis toimintaan,
vaan harvat jaksavat seistä.
Monet käyvät uhmaten uurtamaan,
mut kuin moni kestää meistä.
Me olemme sukua lapsosten
ja polvea pelkuritten.
Me soitamme kannelta kaihojen
ja kieliä kyynelitten.
Ja *usko*, se meille on unta vain,
jos toiveita kuinkakin meill' ois ain.

Me soudamme merta myrskyävää
ja painumme tuulen mukaan,
ja ihmettelemme, mitä on tää,
jota uskoa ei vois kukaan:
Me luulimme, tottahan tuuli vie

myös sinne, minne on määrä;
on helppoa näin, ja lyhyt on tie!
mut suunta olikin väärä.
Ja keskellä kuohuja luotoon sai
nyt haaksi jo hylyksi menneen kai.

Me apua huudamme hulluina,
ja pilveä luulemme maaksi.
Niin viisasta ei ole ainutta,
joka katsois, kuin on haaksi:
sitä eiköhän korjaten kuntoon sais,
jos oisikin siinä vuoto,
ja ainakin kotihin kuljettais,
kun karu ja kolkko on luoto.
Mut parkuhun miettehet unhoittuu
ja hädässä harkinta karkoittuu.

Me itkemme kyynelin katkerin
ja torumme toisiamme,
ja etsimme, ken olis syyllisin,
mut itsemme puhdistamme.
Joku luulee: „Vastaista vainen ois
paras ollut purren mennä“.
Sekä toinen: „Ken sitä kestää vois!“
Tosi neuvoa vaan ei ennä.
Ja ystävät ystävän kimppuun käy.
Yö ympäri mellakan ennättäy.

Ja joku jos niin ois yltiöpää

ja sanoa rohkeaisi:

„Seis miehet, täähän on kehnoa tää!“

Hän merehen viskattaisi.

Näät, miehet kun uskoa uupuvat,

puhe silloin heille on suotta.

He riitelevät sekä nukkuvat

ja nukkuvat monta vuotta,

tai hukkuvat — riitojen riehuntaan.

Niin, näin sitä miehissä taistellaan.

Ken tahansa myötäistä mennä voi,

se kulku on mukavata.

Ken määränsä vastaista kohden loi,

on vaikea hällä rata.

Mut hän, jos hukkuvi hyrskyhyn

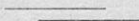
tai sortuvi salakariin,

ei vaipune riitojen myrskyhyn,

ei kuole hän kehnosten pariin.

Hän sortuvi niinkuin sankari vaan,

hän kuuli ja palveli uskoaan!

LEMMON MARKKINAT

6

Oi, minne te ihmiset riennätte,
mikä teill' on hätänä, hullut?
Näin miksi te kiirehin kuljette?
— Vai oiskohan loppu jo tullut?!

Ei! Vielähän meillä on taivas ja maa
ja vielä on päivää ja yötä.
Hiis' itsekö teillä nyt ratsastaa
sekä teettävi hornan työtä?

— Ei jouda he huutoja huomaamaan,
ei myöskään he vaaroja välttä.
Ken nousisi kulkua salpaamaan?
Ken estäisi tieltä he tältä?

KALMISTOSSA

Sanos haudankaivaja, miksikä niin
hikihatussa kaivat maata?
On loppunut ilta ja saapunut yö,
sä etkö jo herjetä saata?

— En lepoon jouda, kiirettä on,
kun kuolema teettävi työtä.
Nyky aikaan hautoja tarvitahan,
siks kaivan ma iltaa ja yötä!

ELONHUOLET

Niin suuria, hyviä ihmiset ois
ja jaloja juurta jaksain,
he mullasta maan ylös nousta vois
ain lemmellä lemmen maksain.

He voisivat lapsina leikitä
ja hymytä hellin mielin
ja tyytyen eränsä etsiä
ja laulella linnunkielin.

Oi, naistemme silmät säihkyä vois
kuin puhtahin aamukaste,
myös vaimot sulona miestens' ois
ja äitinä kunnon lasten.

Jok' ainoa mies ois sankari maan,
niin uljas ja uskollinen,
ja horjua ei voisi halvinkaan
maan raataja rauhallinen.

Kevätpellot kiirehin kynnettäis,
ylt'ympäri oja luotais,
maan mustahan multahan kylvettäis.
— Myös toiselle siunaus suotais.

Ja satoja suuria syksyt tois
ja aumat peltoja peittäis.
Kisalaulut, kantelot kauas sois,
syys-yöt kun huntua heittäis.

Niin — mikä sen kaunihiin karkoittaa
ja uskon, toivehet torjuu?
Miks iloita ihmislaps' ei saa,
oi, miks pyhän-pylväs horjuu?

Elonhuolet henkeä herpaisee
ja kurjuus kuntoa myöpi,
sydäntunteita tuskat hallitsee
ja ne sieluhun salvat lyöpi.

Siks miehet miehuutta vailla nyt on
ja neiot neitouttansa,
tosi valhetta vastahan voimaton,
hyvä horjuu heikkouttansa.

Koin syömä ja synnin on onnenpuu
ja surun on suuret summat.
— Hyvä kerran kaikki kun karkoittuu,
jää järeille kuoleman kummat.

TYÖMIEHEN KESÄHUOKAUS KAUPUNGISSA

Kuulkaapas te herrat ja ylhäiset,
te, joilla on voima ja valta,
työmiehen kun kuuluvi huokaus
työn raskahan, painavan alta:

Oi, ettekö meillekin tahtoisi
kesäkukkain tuoksua antaa,
sitä taakkaa ettekö huojentais,
jota meidän hartiat kantaa.

Niin murtavan raskasta meillä on työ
ja pitkät, pitkät on päivät.
Ei mieliin lepoa, lohtua luo
elonhuolien synkät häivät.

Laps' raukkojen kasvot on kalvenneet,
veriruusut on kylmän syömät.
Nälän, tuskien alla he vaikertaa.
Isät, äidit on leinin lyömät.

Kotiseinät pienet ja ahtahat
surunsynkeän suojan tarjoo.
Katonräystähät, puistot kaupungin
niin hiukkasen helteeltä varjoo.

Pölypilvet kurkkuja kuivattaa,
tomu raskas rintoja raataa,
savu, saastat, vaivat ja vaikerrus
väkevämmänkin voimat kaataa.

Tää ilmakein ihmistä myrkyttää,
melu, mellakka korvat sulkee.
Lepohetket, illat ja aamutkin
niin kuoleman kiireellä kulkee.

Kesähetkisen siks kai suonette?
Elämää näin meille te luotte.
Ja miksette meillekin antaa vois,
mitä itsellennekin suotte?

MITÄ SÄ TEET?

6

Oi, kyllähän iskuja kestää voi,
ne edestäpäin jos lyövät,
mutt' mitä sä teet, kun käärmeet, — kyyt,
sua takaapäin vain syövät?

Juur kuin sinä honkana seisoisit
näin iskuja ottain, antain,
niin silloinpa, silloin ne hiipivät
sun luoksesi myrkkyä kantain.

Ne henkesi kytkevät kahleisiin,
ne vertasi myrkyttävät,
ja sitten ne kasteena katoovat,
ja kostosi eksyttävät.

Ja silloin sulle on saapunut yö,
yö pitkän pitkä ja musta.
— Joka iskuhan silloin maahan lyö,
kun uupuvi uskallusta.

KUOLEMAN LINNUT

Kuoleman linnut ilmoja kiittää,
Tuonelan tiirat lentää.
Tuonelan tumman mailta ne liittää.
Tännekö asti entää?

Missä ne linnut ilmasta eroo,
missä ne maahan vaipuu,
siellä ne kantaa kuoleman veroo,
siell' on suru ja kaipuu.

Siellä ne katkee kantelon kielet,
soittajat sorjat säikkyy,
vanhana vaipuvat nuoret mielet,
Tuonelan laineet läikkyy.

Itkun ja vaivan vaikeat virret
yötä ja päivää soivat,
Tuonelan tuomet, hiisien hirret
antavat ainoot hoivat.

Tuonelan tiirat taivahan peittää,
missä ne milloin kulkee.
Keskehen kesää lunta ne heittää,
ihmiset yöhön sulkee.

KORPPI-VALTAKUNNASTA

Kerran kesä-iltasella
vaari vanha haastaa:
„Haaska ylen haisevainen
löytynyt on maasta.

Senpä luokse lentäkäämme
viipymättä suotta.
Oiva löytö, sepä meille
onnenpäivät tuottaa“.

Lennettihin haaskan luokse:
syötiin, juotiin, maattiin;
aamusilla aljettihin,
iltasilla laattiin.

Mutta jopa joukon nuorin
soimaamahan rupee:
„Heretkäämme haaskastamme
ennenkuin se hupee.

Kuulkaa kunnon Korppilaiset,
tää on velhon taikaa,
paremmankin etsintähän
ois jo ollut aikaa.

Taudit saamme, tuskat tulee,
kuolemakin kulkee.
Haaskat haisevaiset meiltä
onnenportit sulkee!“

Korppiperhe hämmästyypi,
musta muori pauhaa:
„Rivo kieles hillitsehän!
Miksi häirit rauhaa?“

Eipä huoli huimapäinen,
uhman tulla antaa,
joukost' eroo, sukulaisten
manat myötään kantaa.

— Haaskan luokse jäivät vielä
Korppilaiset sentään.
Kiroinensa heimon hylky
maailmata lentää. —

||

SINÄ JA MINÄ

Me astumme kaihojen kangasta
ja kuljemme surusta suruun,
me etsimme onnemme taivasta
ja tyydymme pieneen muruun.

Nyt sulla on onnena uskosi,
ja sun untesi oraat itää,
ja sulla on korkea kaihosi.
Mutt' mulla ei ole mitään.

Tai — mullakin jossakin, sielussain
on tulenkipinä pieni,
niin pieni, mutta se hehkuu ain,
jos minne mun kulkee tieni.

Nyt tiedä mä tarkoitusta sen en.
Sen tiedän: aina se palaa.
On lohtu se tulisten tuskien,
se ilohon itkua valaa.

Oi äiti, pienet on tuskani mun,
mutt' sullahan oli ne suuret,
ja sentään kestit sä kamppailun
ja säilytit Jumal-juuret.

Oon minäkin särkenyt sydäntäs
ja polkenut pyhimpääsi,
mutt' katsohan, Luoja, ystäväs,
tai kohtalo kait sen sääsi.

Ja vaikka me ympäri harhaillaan
ja kuljemme eri teitä,
niin sentään me yhtäälle kuljetaan,
sama määrä on varten meitä.

Mutt' mikäpä sitten se määrä lie?
Sen saamme me nähdä kerta.
Vaan paljon voimia vie tämä tie
ja paljon vaatii se verta!

VALKEA LILJA

6

Kylmä on hallan kalsea kehto,
kylmempi ihmisrintojen jää.
Surun on surkea syksyn lehto,
surullisempi vihan on sää.

Lämmin on leuto lounasen tuuli,
lämpeempi käsi on ystävän.
Hyvä on äidin armahan huuli,
parahin oman on ystävän.

Valkea lilja kun kukkii salaa
roudassa hyitten ja hallojen,
onkos ihme, sen luokse jos halaa
poikanen keskeltä pakkasten.

Kukkios lilja, kasvaos kauan,
kylmän keskehen lämpöä luo.
Kukka, mi tuoksuu tunnetta rauhan,
itsellensäkin rauhan se tuo.

PIENI TARINA

Tytön-tyllerö veikeä virnakoi:
Sai mielehen leikin lasku.
Ennenkuin siitä hän viel' ilakoi,
olikin se jo lemmen kasku!

Ja se hongan-ylpeä nuorimies
vain kynti ja kylvi soita,
hän impyen leikeistä tuskin ties,
tai tajunnut ei hän noita.

— Mies korpea kulkee, kaskea käy
ja polttaa ja perkaa soita.
Mutt' neitosen nauruhun ennättäy
jo kyynelelekarपालोita. —

LAULU NAURUSUISTA

6

Ruskovin huulin
ivaten, luulin,
kulki hän nauraen kiiruhtain,
siitäpä asti
vallattomasti
astelen nauraen taivaltain.

Voi sitä tyttöä,
niin sydämmikköä,
että hän munkin tenhota tais.
Nauraen juoneen
jos vaikka Tuoneen
murehen lapsen se johdattais!

Naurelen sulle
kuin sinä mulle;
lemmetön leikki on rattoisaa?!
— Naurujen kaita
polku on saita.
Voi sitä sittekin taivaltaa!

VAIN SULLE

6

Vain sulle ma kaiutan kanneltain,
vain sulle mun lauluni helkkää.
Oi, kuuletko äänen, mi rinnassain,
iki-iloa soi nyt pelkkää!

Sydän katkoo jäisiä kahleitaan,
se lempenä leimuten palaa.
Suvituulten tuoksuhun, tulvintaan,
mun henkeni hehkuen halaa.

Vain päivästä nyt minä laulaa voin,
vain kesästä kertoa tahdon.
Minä lahden laineen läikkynä soin
sekä virtenä virran vahdon.

Tule tyttö lainehen läikyntään,
tule virran vierivän veteen,
tule taivaan pilvien päilyntään,
tule Luojan kasvojen eteen!

Näät, kaikki ne soittavat sielussain,
ne yhtehen riemuhun ryhtyy.
— Siks sulle ma kaiutan kanneltain,
kun Luojakin lauluhun yhtyy!

MÖKINPOJAN HYRÄILY

6

Mua viihdytti hongat ja hongistot
sekä perkuu korven soitten.
Mun tyttöni kiehtovat kulkuset
ja mellakat markkinoitten.

Mun kultani kulkevi kaupungit,
hän korskan korjassa ajaa.
Ja sittenkään hänen sydämessään
lopu milloinkaan ei vajaa.

Ja kun hän on kyltynyt kulkusten
ja tiukujen toivotuksiin,
väkijoukkioihin ja joutavaan
ja houkkien hoilotuksiin.

Niin silloinpa, silloin hän kiiruhtaa
tien poikki tanhuan laitaan,
mökin pienen hän ääreen astahtaa,
mun luoksein tulla hän taitaa.

Ja siks minä rauhassa raadan vaan
ja illat kuuntelen käkee:
Pian kait tää poikakin pirtissään
jo armaan astuvan näkee.

ÄLÄ KULJE SÄ KUUTAMOLLA!

Jos aijot seisoa pystyssäpäin
oma itsesi tahtoin olla,
niin karta kuisketta kuutamoyön,
älä kulje sä kuutamolla!

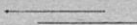
Jos kuutamoiltoja kuljetkin,
niin tyttösen kanss' älä kulje,
ja vältä, ettet sä tyttöä vain
käsivarsien keskeen sulje.

— Mut onhan se kaikki niin kaunista
sekä suurta ja juhlallista.
Kuu kaunis ja kullankeltaset veet
ovat tunnetta rauhallista.

On, on, mutta sehän on hulluinta,
että aina et näe kuuta
ja eip' ole aina tyttöäkään,
joka sulle suikkisi suuta.

Kas, kuuhut kun kulkee pilvien taa
ja tyttö kun hyvästit heittää,
niin silloinpa yöhyt ja maailma taas
sun mustina murheina peittää.

Ja silloin oot sinä varjoa vaan,
joka *itseänsä* on vailla,
ja silloinpa harhaan vie sua ties,
jota astelet orjan lailla.

MUN ELONI — —

6

Mun eloni aavikolle
yks palmu varjoa luo.
— Miks mulle se vain ei olle,
ei mulle suojoa suo?!

Kas sillä on siimeksessä
muu markkinamatkamies,
Siks kuljen ma heltehessä,
siks roihuvi rinnan lies.

Mutt joskus ma mietin tälleen,
yö aavikolla kun on:
Kuin kauvan se itkijälleen
on vaiti ja varjoton?

LAULELLANPAS —

Laulellaanpas heilini
hento
kymmenkunta vuotta.
En ole sulle ma vieras, en
vento,
vaikka sä luulet suotta.

Erokirjat, joita sä
kannat,
murheita mullen tuottaa.
Sanohan kultani, koska sä
annat
apajan lemmen nuottaan?

Siniset silmät ja suukkos-
suukin —
voikohan niihin luottaa?
Lemmenmarjoja onnen-
puukin
viikkojen vierren uottaa.

PUUTTUVAISTA

Sinä olet niin herkkä ja hertas,
ja sulla on viisas pää.
Olet julma ja kylmä. Sun vertas
kait kattavi talven jää.

Ja muuta ei puutu sulta,
kuin sydän, niin, muuta ei.
— Sentähdenkö muilta ja multa
sydämmet sinun silmäs vei?

Niin, niinhän se aina on täällä,
paha kyllä, mut niinpä se on:
Kuka koskaan maan tämän päällä
ois ollunna puuttumaton?

PEIPPONEN

6

Lens', lauleli peipponen pikkuinen
mun pirttini porraspuulla.
Näin laulua leikkivän lintuisen
sain illat ja aamut kuulla.

Se viserti virsiä vienoin suin,
mun peipponi pieni ja pirtee.
Ja uneni, yönikin unhottui
ja päiväni peipon virteen.

Oli silloin laulua aamun koi
ja iloa iltain rusko.
Mun rintani silloin riemuna soi,
sai sieluhun uusi usko.

Sai synkkänä syksy ja tuulispäät,
mun peipponi poies läksi,
siit' asti on syksy ja syksynsäät
vain jäänehet ystäväksi.

NUORELLE PARILLE

6

Kun yksin asteli matkamies,
sai murhe rintahan hälle :
niin kaukana tuikkii tähdetkin,
ne ainoot ystävät tälle.

Tuhat kertaa mietti hän illoin näin :
miks eloni niin on nurjaa?
Miks yksin astujan taival lie
niin pitkää, pystyä, kurjaa?

Utukuvia syntyi sieluhun
tuvasta ja armahasta,
jok' istuu äärellä hiiloksen
ja polvella tuutii lasta.

Mut mistä se mailmanrannanmies
oman lieden lämpöä saisi
ja mistä hän mökin löytäisi,
josta oman kullan naisi?

Näin kulkee ja miettii — kerran niin —
käy vastahan tyttölapsi,
jok' astuu kuin Sinipiikanen
ja tuulessa leikkii hapsi.

Ja poian rintaan — se ihmett' ei
sai lempi syttyneheksi,
oman kullanpa tunsii tyttökin
nyt vastaan saapuneheksi.

Kuin taisi se poikanen vastustaa
sen tyttösen silmäin tulta,
ja mitäpä mahtoi tyttökään,
kun vastahan sattui kulta?

Ja on kuin lempeä Luojakin
niin hellän katsehen loisi
ja viestin nuorien rintoihin
Hän enkeli-siivin toisi:

Oi nuoret, toistanne lempikää,
mutt' lempenne olkoon pyhä,
se haudan partaalle kulkekoon
ja suurena nouskoon yhä.

Ja silloin lempi lempeä on,
se silloin suurta on vasta,
kun jälkeen jäänehen kyyneleet
pois menneen kumpua kastaa.

ERÄÄLLE

6

Hyvä yllinkyllin sä olla voit
ja pahakin — tarvittaissa,
mut sitä, mitä osaksi orvon soit,
ei mainita lemmen laissa.

TOKKOHAN?

6

Näin, näin sun päättäsi painavan
päin polvea poian armaan,
näin siinä sun lasna ma nukkuvan
kuin päällä äityen parmaan.

Ja sä uinuit niinkuin uinuvi vaan
se, jolle on rauha luotu
ja jolle on outoja murheet maan
ja jolle on unta suotu.

Ja ma mietin: tokkohan talven säät
kevätkukkanen kaunis kestää,
ja tokkohan tuskien tuulispäät
voi armahin hennolt' estää?

OLET MULLE —
6

Olet mulle sä niinkuin lähde
on pojalle aavikon:
ves'pisaran yhden tähden
tän luokse matka sen on.

Ja vaikka et ole mulle
enempää kuin muillekaan,
toki sittekin minä sulle
näin ratkean laulamaan:

Oi, antaos armahainen,
ma katson pintahas vain:
Kuva siinä on kainonlainen
kuin mullakin rinnassain.

6 „SURU“

Mulle heilani antoi rukkaset,
siks mulla on mieli musta.
Oi, mistähän saanevat aatokset
sekä syömmekin lohdutusta?

En eroa sure ma suurinkaan:
jo mulla on samanmoinen,
mut se minun mieltäni karvastaa:
on hälläkin heila toinen.

Ja siksi on mieleni murheinen
ja siksi on mulla hätä,
kun en minä sallisi toisellen
niin reilua ystävätä!

TUVAN TYTTÖ

6

On vieressä tien tupa pikkunen
ja tyttö on ikkunalla.

— Miks kylvöt sä virrassa kyynelten
näin mielellä haikealla?

*

On mullakin mieli niin murtunut,
on rintani rauha poissa.

Mun katseeni usein on harhaillut
sen tupasen ikkunoissa. —

ORJAN LAULU

6

Oi, jos sinä tyttöni tietäisit
ne tuskat, joita sä annat;
vain osaksi jos sinä arvaisit
sen myrkyn, mitä sä kannat.

Niin etköhän hetkeksi helpottais
sun orvon orjasi työtä,
valopilkkuna etkö sä pilkahtais
valaisten mustinta yötä?

— Unet uniksi jäivät, pysyivät,
vain tosihan niistä puuttui!
Ja orjat jos onnea kysyivät,
niin herrattaret jo suuttui.

KANGASPUILLA

Lanka katkee, eikä enää
suihka sukkulakaan.
Kaitehet ja polkimetkin
toimetonna makaa.

Kaipaus ja tuska tuima
onnen oraat kitkee.
— Turhaan, suotta sulhoansa
immytrukka itkee.

ILTALAULU

6

Epätietoisuus
ja toivottomuus
mun nuoren sieluni särki.
Nyt kuolla jo vois,
kun heitti mun pois
ja yksin jätti jo järki.

Suruvirret soi.
Nyt nukkua voi
ja nukkua kau'an, kau'an.
Menis huolet pois,
uni lohdun tois
ja rinta raukalle rauhan.

TALVEA JA KESÄÄ

Oli talvi. Maa oli jäätä;
ja pakkanen paukkui, soi.
Ja keskellä talvisäätä
luo kullan matka mun toi.

Mut mun oli lämmin. Lunta
ja jäätä mä tuskin näin.
Oi, oisko se ollut unta:
Kesäkukkaset maassa mä näin?

Kesä saapui. Käköset kukkui,
ja kukkaset verhoi maan.
Jo aikoja talvikin nukkui
suvituulien tuudintaan.

Ja ma astelin armaan luota.
Mut mun oli kylmä ja
niin vilu, että mä — tuota —
ihan kaipasin turkkeja.

VIHA JA LEMPI

En tiedä kuin sua lemmin,
mut lemmin, lemmin mä sua
tuhat kertaa lämpöisemmin
kuin milloinkaan sinä mua.

En tiedä miks sua vihaan,
mut vihaan, vihaan ma sua;
se syöpyi luihini, lihaan,
se verenä kiertää mua.

Sua siks minä vihaan, luulen,
niin, siks minä vihaan sua,
kun ain sun ilkkuvan kuulen,
ja vihaa, lemmi et mua.

Mut kaihonpa kyynelettä
ei silmäkulmani saa
sentähden, ehkäpä, että
viha kaihoni karkoittaa.

PAKKASESSA

6

Paukkuvassa pakkasessa
vinhat viimat ärjyy.
Akkunani ulkopuolla
varpusparka värjyy.

Yltyhyn saa tuli jäinen.
— Koskahan se lakkaa?
Ikkunata yksinäinen
linturukka hakkaa.

— Tyyntynyt on aamusella
pohjan raivohenki.
Turtunut on taistelussa
voimat varpusenki.

Ethän mua tuominnunna,
puuttunut ei lempi:
Tällä puolla ikkunaa ei
ollut lämpöisempi. —

UNTEN AIRUT

Unten airut iltasella
varjokuvat valaa.
Rinta raskas rauennunna
helpoitusta halaa.

Kaukomaille aatos arka
puhtehella kulkee;
kyynelvirtain lähtehetkin
yöhyt musta sulkee.

Milloinkahan murhemielten
tuiverrukset katoa?
Koskahan se lohdun laiho
unhoitusta satoo?

SISKOLLE

Sun raukean silmies-katseen nään
ja nään sun raskahan työsi.
Väsyvän nään käden ja kyynärpään.
Nään unta uupuvat yösi.

Ja ma nään sun unelmais umppujen
aukeevan täyteen kukkaan,
ne kostuvat virrasta kyynelten,
oi, eihän ne juosseet hukkaan.

Ja kun minä aattelen ainuttain,
käy mieleni murtuvaksi.
Sua tuulispäihin, talvehen vain
en soisi mä sortuvaksi.

PYSTYYN NOUSSUT

6

Rajapyykillä kalsean kuoleman maan
sä seisoit uskoa vailla.

Ei syttynyt sielusi kaihoamaan
elävitten sielujen lailla.

Sinä olit vain haamua elämän tään,
niin — olithan varjoa vallan!

Olit uupunut jäihin sä Jumalan sään
ja elämän kylmän ja hallan.

Sinä olit kuin on vain mennyt mies,
joka mennä antavi purren
karikkoihin, minne? — sen yö vain ties —
ei riemuiten, ei myös surren.

Olit mies, joka murtunut multaan on
ja jolta on särkynyt pyhin.
Olit mies, jonk' aatelma ainoa on:
Mikä tie lie Tuonehen lyhin?

Ja sentään sä nousit, seisot ja lyöt,
luot umpeen aukeeta hautaa.
Nyt unia vain ovat ilkeät yöt.
Taas tarmosi on kuin rautaa.
— Näin aina, jos sinä ystävä vaan
oman aurasu uskoen taot,
täys-tähtäpäitäpä satoamaan
saat itsesi kyntämät vaot.

EN TIEDÄ —
6

En tiedä, miksikä värjättää
niin kummana sydänkulta.
Kas kummaa, kyynelät kimmeltää
ja huokaus pääsee multa.

En tiedä, mikä sen onnen vei,
mut viety se on, ei palaa.
Ja vaikka se milloin saavu ei,
niin sentään mä vuotan salaa.

En tiedä, mikä se tunne lie,
mi viel' ei häipynyt multa.
On niinkuin kaukana kaartuis tie,
jota astuis ainut kulta. —

ORVOKKI

6

Orvokki orvon on kukka,
kaihomielten mielitietty.

Senpä sain ma neitoselta,
neitoselta nauravalta.

Neito naurava katosi,
kuihtui, kuoli orvokkikin.

VOIS LUULLA —
6

Vois luulla, sullakin että
muru murheita olla vois,
ja että myös kyynelvettä
suru sulle silmihin tois.

Vois luulla: tunteita sulla
on niinkuin väikkyjä veen.
— Eri aatos niistä on mulla.
Eri laskut niistä mä teen.

Olet kullankaivaja-nainen
ja siksi sä myöskin jäät.
— Kera kullankaivajan vainen
myös vietät sä joskus häät?!

TÄHDELLE

Miksi tuikit tähtönen
suru-silmin tuolla,
kaihomielin katsellen
taivahaisen puolla.

Mitä suret tähtönen,
miksi kaihon kannat?
Miksi silmäs kirkkahan
tummentua annat?

— Oisko noussut päältä maan
sinne asti lasten
itku, parku, voivotus,
vaivat valkohasten?

Vaiti ompi tähtönen,
virkanne ei vainen,
miksi tummui, himmeni
silmä taivahainen. —

SANOMALEHTIPOIKA

Uh, huh tätä tuulta ja pakkasta
ja voi tätä kylmää säätä.
Kinoksissa kulku on raskasta.
— Joko korvat ottivat jäätä?

Nenä pieni kylmästä kohmettuu
ja huurretta silmät saavat.
Jalat vallan jo uupuu, kangistuu,
ne tuskinpa kannattavat.

— Emo sairastaa, isä uinahtaa
maan alla, hän, kodin suoja,
ja lapsi, mi tuiskussa taivaltaa
nyt ainoon leivän on tuoja.

Ja siksipä eespäin täytyvi vaan
jos kuinkakin kylmä oisi.
Oi, kunpahan päivä nyt paistetaan
ja Luojakin lämpöä loisi!

HAUDOILLA

Alla hautakumpujen
uinuvat
vainajat.
Päällä hautamultien
kukkivat
pihlajat.

Täällä loppunevi tie
suurien,
pienien.
Alla mullan määrä lie
ilojen,
surujen.

Päällä hautamultien
kukkivat
pihlajat.
Alla hautakumpujen
uinuvat
vainajat.

VAIHEITA

Keväällä kukkaset umppua loivat,
kesällä tuoksuten tunnetta toivat,
syksyllä kuolivat, kuihtuivat pois.
— Tällaista myöskinkö elämä ois?

KULTAA — KATINKULTAA

Sitä jotkut kutsuvat kullaksi,
sen taivahaksikin uskoo,
se nähkätte kultana kiiltääki
ja pilven reunana ruskoo.

Ja toiset kierohon katsoen
murahtavat: katinkultaa.
Sen kirkkaus heille ja kiillot sen
vain arvotonta on multaa. —

Mut kuka sen oikein sanoa vois
ja kuka sen tietäis tarkoin?
— Milloinka se mulle kilissyt ois
ja kulissut kultaharkoin? —

TUNNELMA

6

Niinipuita tuuli tuudittaapi. —
Rinta aatoksen niin oudon saapi.
Mikä se on, oi, mikä se on?
Lännen maille laskee illanrusko. —
Miss' on miehuus, missä miehen usko?
Sydän sykkivä on levoton.

Yössä unelmoiden nurmi nukkuu,
tuulenhenkäyskin yöhön hukkuu. —
Milloin rintain unta uinahtaa?
Sano mulle taivon valju vaate
levon, lohdun, onnen iki-aate? —
Idän alta aamu kajastaa. —

Синта 1 mk. 75 p.